غوپۇرجان ماموت

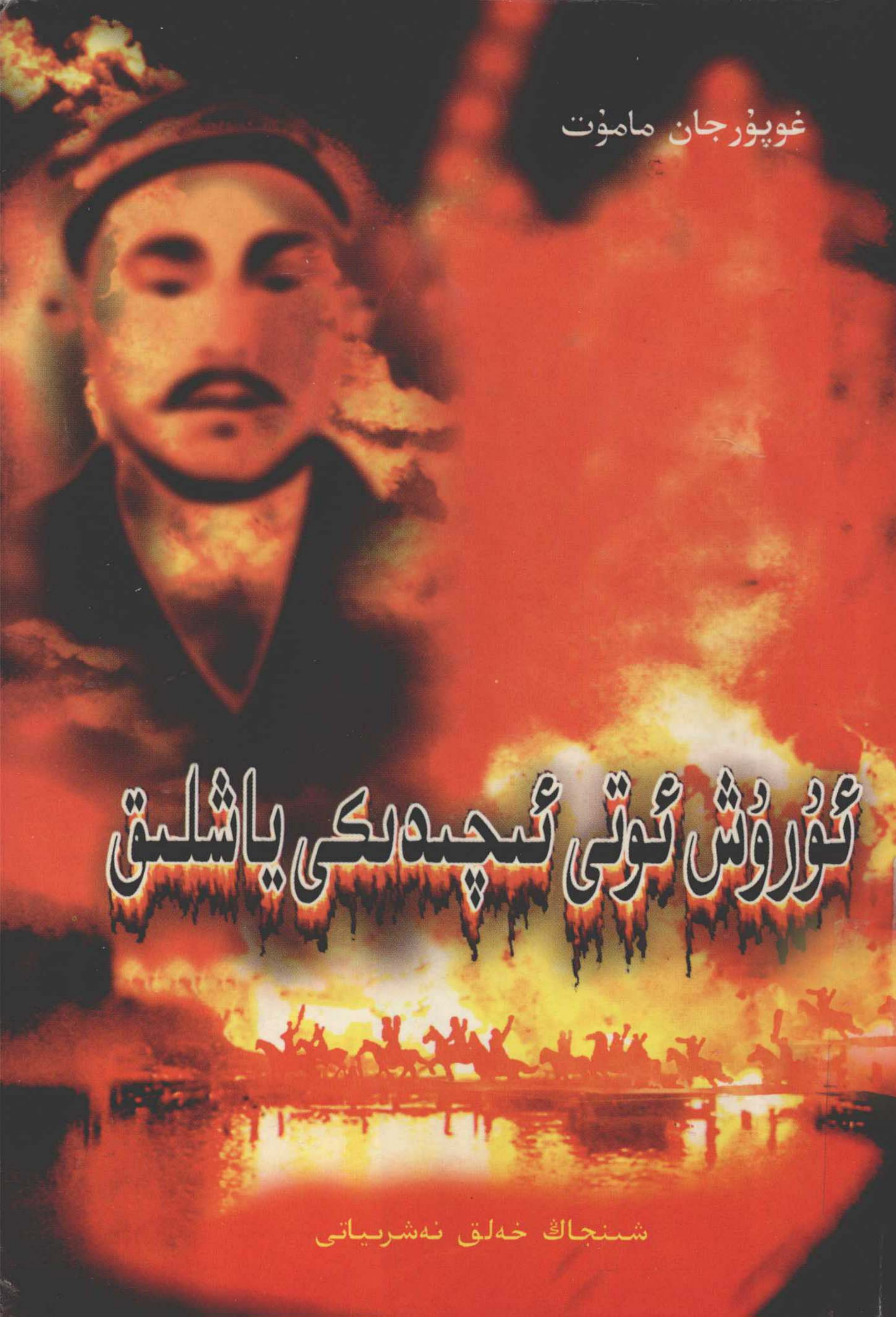

ئۇرۇش ئوتى ئىچىدىكى ياشلىق

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

غوپۇرجان مامۇت

ئۇرۇش ئوتى ئىچىدىكى ياشلىق

مەسئۇل مۇھەررىرى: هاجى قۇتلۇق قادىرى
مەسئۇل كوررېكتورى: زۇلەيخا ئېزىز

ئۇرۇش ئوتى ئىچىدىكى ياشلىق

ئاپتورى: غوپۇرجان مامۇت

*

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى نەشر قىلدى
(ئۈرۈمچى جەنۇبىي ئازادلىق يولى 348 №)
ئۈرۈمچى پاراۋانلىق باسما زاۋۇتىدا بېسىلدى
فورماتى: 1092×787 مىللىمېتىر، 1/32 باسما تاۋىقى: 5
2000 - يىل 12 - ئاي 1 - نەشرى
2000 - يىل 12 - ئاي 1 - بېسىلىشى
تىراژى: 3000—1
ISBN7—228—06139—X/I. 2254
باھاسى: 7.00 يۈەن

图书在版编目(CIP)数据

战火中的青春:维吾尔文/吾甫尔江·马木提著.—乌鲁木齐:新疆人民出版社,2000.11
ISBN 7—228—06139—X

Ⅰ.战…　Ⅱ.吾…　Ⅲ.中篇小说—中国—当代—维吾尔语(中国少数民族语言)　Ⅳ.1247.5

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2000)第 55829 号

战火中的青春(维吾尔文)

吾甫尔江·马木提　著

新 疆 人 民 出 版 社 出 版
(乌鲁木齐市解放南路 348 号 邮政编码:830001)
乌鲁木齐福利印刷厂印刷
787×1092 毫米　32 开本　5 印张
2000 年 12 月第 1 版　　2000 年 12 月第 1 次印刷
印数:1—3000

ISBN7—228—06139—X/I·2254　定价:7.00 元

بىرىنچى باب ١

مىلادىيە 1932 - يىلى يانۋار. خوتەننىڭ شەھەر ئاسمىنىنى قاپقارا بۇلۇت قاپلىغان. كوچىلاردىكى دەل - دەرەخلەرنىڭ يالىڭاچلانغان شاخلىرىنى قۇرغاق شىۋىرغان ئۇچۇرۇپ تۇراتتى. شىۋىرغان بىللەن بىللە ئۇچۇۋاتقان ئاقۇش قۇملارنىڭ يەردىن كۆتۈرۈلگىنىنى ياكى ئاسماندىن يېغىۋاتقانلىقىنى بىلىپ بولمايتتى. يول چېتىدىكى ئېگىز - پەس، قىڭغىر - سىڭغىر ئۆيلەرنىڭ تۇرخۇنلىرىدىن چىقىۋاتقان كۆكۈش ئىس شىۋىرغان بىللەن ھەر تەرەپكە ئۇچۇپ، ھاۋاغا ئاچچىق، قاڭسىق پۇراق تارقىتاتتى.

شەھەرنى توغرىسىغا كېسىپ ئۆتىدىغان گۈل باغ ئۆستىڭىنىڭ سۈيى ئاللىقاچان قۇرىغان، ئۆستەڭ ئىچى قۇم ۋە ئەخلەتلەر بىلەن تولغانىدى. شەھەرنىڭ غەربىي شىمال تەرىپىدە ياقۇپبەگ ھۆكۈمرانلىق قىلغان دەۋرلەردە سېلىنغان يېڭى شەھەر سېپىلى سوزۇلغان مۇردىدەك قارىيىپ كۆرۈنەتتى.

مەھكىمە شەرئىگە بايلا تېخى سالاپەت ۋە مەغرۇرانە كەيپىياتتا كىرىپ كەتكەن ۋەلىخان بايھاجى ئۇزاق ئۆتمەي خۇددى تۇتتۇرۇۋەتكەن قىمارۋازدەك خاپا ۋە قاپىقى چۈشكەن ھالدا قايتىپ چىقتى. ئۇ خوتەننىڭ شۇ چاغدىكى ئەڭ چوڭ بايلىرىدىن بىرى بولۇپ، نەچچە يەردە گىلەم، ئەتلەس، شايى، بەقەسەم توقۇيدىغان دەستىگاھلىرى، نۇرغۇن

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com

چاكارلىرى بار ئىدى. شۇنىڭ ئۈچۈنمۇ ئۇ ئۆزى بىلەن تەڭ ياكى ئۆزىدىن يۇقىرى مەرتىۋىدىكىلەرگە تولا بەك خوش دەپمۇ كەتمەيتتى.

بايھاجى ئۇستىدىكى سۆسەر جۇۋىسىنىڭ ياقىسىنى تىك قىلىپ، كەمچەت تۇمىقىنى چۆكۈرۈپ كىيىۋالغانىدى. پۇتىدىكى ئامېرىكانچە ئىسكىلاچ مەسە كالىچى تېخى هازىرلا سۈرتۈلگەندەك پارقىراپ تۇراتتى. ئىزۋوشقا قوشۇلغان ئاق قاشقىلىق بەدەخشان ئارغىماقلىرى گويا خوجايىنىنىڭ بۇ كەيپىسىزلىكىدىن ھېچبىر خەۋىرى يوقتەك شەھەرنىڭ ئېگىز - پەس، قۇمساڭغۇ يولىدا ئويناقشىپ، ئىزۋوشنى بەھۇزۇر تارتىپ كېتىپ باراتتى.

ئىمىن ھەزرەت بىلەن سىيىت بۇغرا مەھكىمە شەرئىنىڭ ئەڭ چوڭ ئەربابلىرى بولۇپ، ئۇلارنىڭ قاتارىدا ساۋۇت داموللىمۇ بار ئىدى.

ساۋۇت داموللا مەھكىمە شەرئىنىڭ دىنىي ئىلىم باشقۇرۇش ئىشلىرىغا مەسئۇل بولۇپ، قوشۇمچە خوتەن تەۋەسىدىكى مەدرىسىلەرگە باش مۇدەررىس ئىدى. ئۇ يەنە بىر تەرەپتىن خوتەن خانلىق مەدرىسىگە بېرىپ نەچچە يۈز تالىپقا مۇدەررىسلىك قىلاتتى. بايھاجىنىڭ مەھكىمە شەرئىدىن قايتىپ چىققان ھامان سۆسەر جۇۋىسىنىڭ ياقىسىنى ئوڭشاپ، ئۈن - تىنسىز ئىزۋوشقا ئولتۇرۇپ ئاچچىقلانغان ھالدا: «ھەيدە!» دەپ بۇيرۇق قىلىشىدىن، ھەممە نەرسىگە سەزگۈرلۈك بىلەن قاراشقا ئادەتلەنگەن دۆلەت، بايھاجىنىڭ مەھكىمە شەرئىدە قانداقتۇر كۆتۈلمىگەن بىرەر كۆڭۈلسىزلىككە ئۇچرىغانلىقىنى پەملىدى - دە، ئىزۋوشنى ئورنىدىن يېنىك قوزغىتىپ، مەھكىمە ئالدىدىن

يۈرۈپ كەتتى.

چوڭ كوچىدا ئادەم كۆپ ئىدى. دۆلەت ئىزۋوشقا يول ئېچىش ئۈچۈن، ئىزۋوشنىڭ قوڭغۇراق تەپكىسىنى قاتتىق بېسىپ جاراڭلىتىپ گۈل باغ ئۆستەڭ كۆۋرۈكىدىن ئۆتتى ـ دە، كونىشەھەر قىزىق دەرۋازىسىدىن مويكا تەرەپكە يۈرۈپ كەتتى. شۇ چاغدا يولدا بايهاجىغا ئۇنىڭ كارخانىسىنىڭ باش دىرېكتورى ھەم مەسلىھەتچىسى قادىر ئاخۇنباي ئۇچراپ قالدى.

— توختات! — دەپ دۆلەتكە جىددىي بۇيرۇق ئاھاڭىدا سۆزلىدى بايهاجى، ئاندىن پەسكە ساڭگىلىغان قاپاقلىرى ئارىسىدىن قادىر ئاخۇنبايغا قارىدى، — بىر ياققا ماڭغانمىدىڭىز؟ قېنى يېنىمغا چىقىڭ!

قادىر ئاخۇنباي ئىزۋوشقا چىقتى ۋە بايهاجىنىڭ رەڭگىرويىغا قاراپ بىرەر ئىشتىن كۆڭلى بىئارام بولۇۋاتقانلىقىنى بايقىدى ـ دە، ئىزۋوشنى خام ئەشيا پىششىقلاپ ئىشلەش كارخانىسى تەرەپكە ھەيدىتىپ ئېلىپ كەتتى. قادىر ئاخۇنباينىڭ كىچىك خوتۇنىنىڭ ئۆيى مۇشۇ زاۋۇت ئىچىدە ئىدى. قادىر ئاخۇنباي بىلەن بايهاجى ئىزۋوشتىن چۈشۈپ مېھمانخانىغا قاراپ ماڭدى. بۇ مېھمانخانا بايهاجىنىڭ چەت ئەللىك مېھمانلار ۋە ئەمەلدارلارنى كۈتۈۋالىدىغان مەخسۇس سارىيى بولۇپ، ياسىلىشى كۆركەم ۋە ھەشەمەتلىك ئىدى.

بايهاجى مېھمانخانىغا كىردى ـ دە، قادىر ئاخۇنغا:

— ئىشكنى ئىچىدىن ئېلىپ قويۇڭ، — دېدى.

قادىرئاخۇن ئىشكنى ئىچىدىن ئېلىۋېتىپ بۇگۈن بايهاجىنىڭ ئۆزى بىلەن ناھايىتى مۇھىم بىر ئىش ئۈستىدە

كېڭىشىدىغانلىقىنى قىياس قىلدى.

مەشتە گورۇلدەپ كۆيۈۋاتقان ئوت بۇ ئازادە، ياسىداق مېھمانخانىنى خېلىلا ئىسسىتقانىدى.

بايھاجى جۇۋىسىنى سېلىپ تاشلاپ، بېشىدىن تۇمىقىنىمۇ ئېلىۋېتىپ قىزىل دۇخاۋا بىلەن قاپلانغان كرىسلوغا چۆكتى.

— كېلىڭ، ماڭا يېقىنراق ئولتۇرۇڭ، — دېدى بايھاجى بىر خىل ھارغىنلىق يەتكەندەك تۆۋەن ئاۋازدا، — سىز مېنىڭ ئۇزاق يىللىق مەسلىھەتچىم، شۇڭا ئۆزۈم دۇچ كەلگەن ھەر قانداق مۇشكۇل ئىشنى سىز بىلەن كېڭىشىپ بېجىرىپ ھەل قىلىپ كەلگەنمەن. بىزدە «كېڭەشلىك ئىش بۇزۇلماس» دېگەن گەپ بار ئەمەسمۇ، ھېلىھەم بولسىمۇ سىزدىن مەسلىھەتسىز ئىش قىلمايمەن.

— خوش، خىزمەتلىرىگە تەييارمەن تەقسىر، قانداق ئىش بولسا دېسىلە، - دېدى قادىر ئاخۇنباي ئىنتائەتمەنلىك بىلەن.

— تۈنۈگۈن كېتىپ بارسام ساۋۇت پالاندى[1] مەن بىلەن چوڭقۇر سالاملىشىپ كۆرۈشۈپ كەتتى. ئۇ بۇرۇن ماڭا ھېچقاچان مۇنداق خۇشامەتلىك سالامنى قىلمايتتى. كۆرۈشۈپ بولۇپ ئۇمۇ كەتتى، مەنمۇ كەتتىم. ئاخشام ئولتۇرساق ئۆيگە بىر ئادەم كىرىپ كەلدى، ئۇ ماڭا ئاغزى پېچەتلەنگەن بىر پارچە خەتنى بەردى - دە، باشقا گەپ - سۆز قىلماي ئالدىراپلا چىقىپ كەتتى. مەن خەتنى ئېچىپ ئوقۇدۇم. خەتنى ئىمىن ھەزرەت يېزىپتۇ. خەتتە باشقا گەپ

---

① ساۋۇت داموللىنى دېمەكچى - ئا

يوق. ئەتە ئەتىگەندە بىر كەلسىلە، بىرلىكتە قىلىشىدىغان مەسلىھەتىمىز بار ئىدى، شۇ مەسلىھەتتىن كېيىن سىلىنى ھۆكۈمەت خىزمىتىگە قاتناشتۇرساق، دېگەن گەپ. مەن كۆپ ئويلاندىم. بۇرۇن مېنى شۇنچىۋالا چەتكە قاقاتتى، ئەمدى ئەجەب ھۆكۈمەت خىزمىتىگە قاتناشتۇرماقچى بولۇپ قاپتىغۇ؟ دەپ ئويلىنىپ، ئەتىگەندە بارسام، ئۇلار ئايرىم بىر ئۆيگە يىغىلىشىپ ماڭا قاراپ ئولتۇرغانىكەن. ھەممىدىن بۇرۇن ساۋۇت داموللا سۆز باشلىدى. گېپىنى تۇتۇپمۇ ئالالمىدىم. ئاساسىي مەزمۇنى مۇنداق: ئۇلار ھازىرقى ھۆكۈمەتنى ئاغدۇرۇپ تاشلاپ، ئىسلام ھۆكۈمىتى قۇرارمىش. بۇنىڭغا ئىمىن ھەزرەت بىلەن ساۋۇت داموللا رەھبەرلىك قىلارمىش. بۇنىڭغا كېتىدىغان پۇلنى مەن چىقىرارمىشمەن. بۇنىڭ ئۈچۈن ماڭا بىر تۆەنىنىڭ تۆەنجاڭلىقىنى بېرەرمىش. ئەگەر مەن بۇلارنىڭ پىلانىغا قوشۇلمىسام، كېيىنكى ئەھۋالىم خەتەرلىك بولارمىش. مېنىڭمۇ ئەزەلدىن ساۋۇت دېگەن بۇ ئىپلاس پالاندى بىلەن مىجەزىم كېلىشمەيدۇ. ئۇ تېخى مېنى تار يەرگە قىستاپ، ھاجىم پوزىتسىيە بىلدۈرسۇن، دېيىشىدى، مەن ئويلىنىپ ئاندىن جاۋاب بېرەي، دەپ قايتىپ چىقتىم. بۇنداق چوڭ ئىشلاردا ئالدىراپلا بىر نېمە دېگىلى بولمايدۇ ـ دە، ھەي ... سىزچە بۇنى قانداق قىلساق بولار قادىر ئاخۇن؟

— بەكمۇ ئاقىلكەنلا، ئېنىق جاۋاب بەرمەي ناھايىتى قىممەتلىك ئىش قىلىپلا ھاجىم، — دېدى قادىر ئاخۇنباي بىر خىل تەشۋىشلىك قىياپەتتە، — ئۇلارنىڭ بۇ پىلانىغا ھەرگىز ئاۋاز قوشقىلى بولمايدۇ، ئۇنداق قىلىش قاراپ تۇرۇپ ئۆزلىرىنى ئوتقا تىقىش دېگەن سۆز. ئىمىن ھەزرەت

بىلەن ساۋۇت دامولللىنىڭ ئەزەلدىن مۇشۇنداق سۈيىقەستلىك پىلانى بار، ئۇلار بۇ پىلاننى ئىشقا ئاشۇرۇش ئۈچۈن سىلىنى قۇربان قىلماقچى.

— گېپىڭىزغۇ توغرا، — دېدى بايهاجى قويۇق، قېلىن ساقىلىنى تۇتاملىغان هالدا خىيالغا چۆكۈپ، — لېكىن ئۆزىڭىز بىلىسىز، قولىمىزدىكى پۇل ـ مال، سەرپايە ئاز ئەمەس، ئۇلار مۇشۇ پۇرسەتتىن پايدىلىنىپ، مېنى خانىۋەيران قىلىسچۇ؟

— سىز كەلگۈچە تۇغان سالىمىز، بۇنىڭ ئامالىنى قىلىمىز.

—خوش، قانداق ئامال؟

— ئۇلارنىڭ قورالىغا قورال بىلەن قارشى تۇرىمىز. كارخانىلاردا نەچچە يۈز ئىشچىلار بار ئەمەسمۇ، ئۇلارنى قوراللاندۇرىمىز.

— بۇغۇ ياخشى چارىكەن، ئەمما قورالىمچۇ؟ قورالنى نەدىن ئالىمىز؟

— چەت ئەلدىن، ئەڭ ياخشىسى، هىندىستاندىن ... هازىر هىندىستان تەرەپكە ئۆتكۈزگەن نەچچە يۈز تاي يىپەك، نەچچە يۈز تاي يۇڭ بار. ئۇنىڭدىن باشقا، قەشقەردىكى سودا سارىيىمىزدا بىر مۇنچە خام مال بار. بۇلارنى ئاتلارغا ئارتىپ هىندىستانغا ماڭدۇرىمىز. يەنە يەكەندىكى سودا سارىيىمىزدىمۇ خام مال بار ... بۇلارنىڭ هەممىسىنى هىندىستان تەرەپ كۈتۈپ تۇرىۋاتىدۇ. ئەسلىدە هىندىستان تەرەپ بىز ئۆتكۈزگەن مالغا ئەپيۇن بەرمەكچى بولغان، ئەمدى ئەپيۇننىڭ ئورنىغا قورال ـ ياراغ ئالىمىز، دەيمىز، بۇ هىندىستان تەرەپنىڭ قولىقىغا ئەڭ خوش ياقىدىغان سودا.

— توغرا ··· توغرا — ··· بايھاجىنىڭ خىلىدىن بىرى تۇرۇكلۇك تۇرغان قاپىقى بىردىنلا ئېچىلىپ كەتتى، — بىراق ··· قورال ـ ياراغ كەلسە ھازىرچە نەگە سىغدۇرىمىز؟

— ئۆزلىرى ئولتۇرۇشلۇق سارايىنىڭ ئامبىرىغا باسساق بولىدۇ، — دېدى قادىر ئاخۇنباي ئىشەنچلىك قىلىپ، ئەمما بايھاجى نېمىندۇر ئويلىغاندەك بېشىنى چايقىدى.

— بولمايدۇ، بىرەر كىمنىڭ كۆزىگە چېلىقىپ قالىدۇ. مېنىڭچە يېزىدىكى ئورتاقچى بارات ئولتۇرۇشلۇق كونا قورۇنىڭ يەر ئاستى ئۆيى ئەڭ ئىشەنچلىك، ئۇنى باراتتىن باشقا ھېچكىم بىلمەيدۇ.

— بەللى، يەنىلا سىلى ئەقىللىق جۇمۇ، — بايھاجىنىڭ بۇ پىلانى قادىر ئاخۇنبايغا قەۋەتلا يارىغانىدى.

— مۇشۇ باھانىدە، — دېدى ئۇ بايھاجىنىڭ كۆزىگە بىر خىل قۇۋلۇق بىلەن تىكىلىپ، — ئىمىن ھەزرەت بىلەن ساۋۇت داموللىنىڭ ئورنىغا چىقىپ قالسىلىمۇ ئەجەب ئەمەس، قۇمۇلدىكى تۆمۈر ھارۋىكەشمۇ خەقنى بىراقلا قوزغاپ مىلتىقنىڭ كۈچى بىلەن سىلىڭ بولۇپ ماشىنا ھەيدەپ يۈرۈيدۇ، دەپ ئاڭلايمىز. مامۇت سىلىڭ دەپ ئاڭلايمىز، كۇچادىن ھەمدەم بەگھاجى دەپ ئاڭلايمىز، ئوسمان سىلىڭ دەپ ئاڭلايمىز، يېڭىساردىكى قادىر بەگھاجىمۇ قورالنىڭ كۈچى بىلەن ھوقۇققا ئېرىشىپ، خان كۆۋرۈك بېشىغا ئالاھىدە بىر ئوردا سالدۇرۇۋاتىدۇ. ئۇلار شۇنداق قىلغان يەردە، سىلى قىلالمامىلا؟ ئۆزلىرىنىڭ نەرى كەم. سىلى بوشاڭلىق قىلسىلا مەمتىمىن ھەزرەت بىلەن ساۋۇت داموللا سىلىنى كاۋاپ قورۇپ يەۋېتىدۇ. ھايات قېلىشلىرى، گۈللەپ ياشناشلىرى ئۈچۈن، ئۇلار قول

此为试读,需要完整PDF请访问: www.ertongbook.com

سالغۇچە سىلى قول سېلىپ، ئۇلارنى ئۇجۇقتۇرۇۋېتىپلا قالماي، ئورۇنلىرىنى مۇستەھكەملەشلىرى ۋاجىپتۇر. قورال ئىشىغا كەلسەك، بۇنىڭغا كۆپ باش قاتۇرۇش ھاجەتسىز، قورالالارنى ھىندىستاندىن دائىم ساندۇقلۇق مال كەلگەندىن كېيىن، باشقا خەق ئۇنى قورالمۇ، مالمۇ پەرق قىلالماي قالىدۇ. قورالنىلا ساق ـ سالامەت يۆتكىۋالساق، قالغان ئىشنى ئۆزۈم جايلايمەن.

بۇ مەسلىھەت بايھاجىغا ياغدەك يېقىپ كەتتى.

— خۇدا بىزنى بۇ مەقسەتكە ئامان ـ ئېسەن يەتكۈزسە ئەجەب ئەمەس، ئەمىسە سىز بۇگۇندىن باشلاپ بۇ ئىشقا تۇتۇش قىلىڭ، — دېدى بايھاجى جۇۋىسى بىلەن تۇمىقىنى كىيىۋېتىپ.

قادىر ئاخۇنباي شۇ كۇندىن ئېتىبارەن قورال ـ ياراغ سېتىۋېلىش ئىشىغا جىددىي كىرىشىپ كەتتى. ئۇچ كۇن ئىچىدە ھەر قايسى تەرەپكە ماڭدۇرىدىغان ماللارنى ماڭدۇرۇپ، مويكىدىكى ماللارنى ئات ۋە تۆگە بىلەن ھىندىستان تەرەپكە يولغا سالدى، بايھاجى قەشقەرگە ماڭىدىغان بولدى. شۇ ئارىلىقتا مەھكىمە شەرئىدىن بايھاجىنىڭ ئالدىغا يەنە ئادەم كەلدى. بايھاجى ئۆيلىنىپ ئولتۇرمايلا كەلگەن ئادەمگە: «مەن قەشقەرگە سودا ئىشى بىلەن ئەتە سەھەر ماڭماقچى، سىلەرنىڭ ھېلىقى ئىشڭلارغا مەن ياردەم قىلالمايمەن ھەم قاتنىشالمايمەن، ئەپۇ قىلغايسىزلەر» دېگەن مەزمۇندا خەت يازدى ـ دە، قولىغا تۇتقۇزۇپ يولغا سالدى. ئەتىسى سەھەردە دۆلەت بىر جۇپ ئارغىماق قوشۇلغان ئىزۋوشنى بايھاجىنىڭ ئۆيىنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەلدى، بايھاجى قادىر ئاخۇنباي بىلەن بىللە ئىزۋوشقا ئولتۇرۇپ قەشقەرگە قاراپ يولغا چىقتى. ئۇ

كۆنلەردە خوتەن تەۋەسىدە قار ياغمىغان بولسىمۇ، قارا سوغۇق ناھايىتى قاتتىق بولۇۋاتاتتى. بولۇپمۇ زاۋا، پىيالمىنىڭ قۇملۇق چۆللىرىدە ۋە چولاقنىڭ سايلىرىدا ئاچچىق شىۋىرغان خۇددى مىلتىقنىڭ ئوقىدەك چۇۋۇلداشماقتا ئىدى. ئۇلار بىر نەچچە كۈن يول مېڭىپ قەشقەرگە كەلدى ـ دە، ئۆزلىرىنىڭ سودا سارايلىرىغا چۈشۈشتى ۋە ئەتىسى ئەنگلىيە كونسۇلخانىسىغا باردى. ئەنگلىيە كونسۇلى بۇ ئىككىسىنىڭ نېمە مەقسەت بىلەن كەلگەنلىكىنى ناھايىتى ياخشى بىلەتتى. شۇڭا ئۇلارنى زور ئىلتىپات بىلەن قارشى ئالدى، بايھاجى سۆھبەت ئاخىرىدا ئاساسىي مەقسەتكە كۆچۈپ، ھىندىستان تەرەپ بىلەن قىلغان بۇرۇنقى سودا كېلىشىمىگە ئازراق تۈزىتىش كىرگۈزۈشنىڭ زۆرۈر بولۇپ قالغانلىقىنى، ئەپيۇننىڭ ئورنىغا قورال ـ ياراغ تېگىشىپ بېرىشنى تەلەپ قىلدى. كونسۇل بايھاجىنىڭ تەلىپىگە ئىككىلەنمەيلا ماقۇل بولدى. تېگىشلىك قورال ـ ياراغنى ھىندىستان تەرەپنىڭ ئۈچ ئاي ئىچىدە ئۇلارغا ھازىرلاپ يوللاپ بېرىشكە بولىدىغانلىقىنى ئېيتتى.

قادىرئاخۇن قەشقەردىكى باشقا ئىشلىرىنى تۈگىتىپ دەرھال خوتەنگە قايتتى. بايھاجى ئۆزى بىۋاسىتە ھىندىستانغا مال ئېلىپ ماڭدى ۋە سېتىۋېلىنغان قوراللارنى ئاتقا ئارتقۇزۇپ سۆگەت قورۇل دېگەن يەرگە كەلگەندە قادىرئاخۇنغا خەت يازدى. قادىرئاخۇن مويكىدا ئىشلەيدىغان ئىشەنچلىك، قاۋۇل ئالتە نەپەر ئادەمنى باشلاپ بايھاجىنىڭ ئالدىغا باردى ـ دە، ئۈن ـ تىنىش چىقارغۇزماي ئاتلارنى يېتىلەپ غوجا كالان يېزىسىدىكى باراتنىڭ ئۆيىگە ئېلىپ كەلدى. يېرىم كېچە، ئەتراپ ئۇيقۇغا چۆمگەنىدى. قادىرئاخۇن كارۋان بېشى راخمان ۋە باشقىلار بىلەن بىرلىكتە

قورال ـ ياراغنى ئاتتىن چۈشۈرۈپ ئامبارغا توشۇماقتا ئىدى. شۇ چاغدا كۈتۈلمىگەن بىر كېلىشمەسلىك يۈز بەردى. مويكىدىن ئېلىپ كەلگەن ئاسىم مەرگەن ئىسىملىك ئىشچى تۇتۇپ تۇرغان ئات شاشلىق قىلىپ قادىرئاخۇن بىلەن راخمان كارۋان بېشىدىن ئۈركۈپ كەتتى ـ دە، راخمان يۆلەپ تۇرغان ساندۇق بىراقلا يەرگە چۈشۈپ كېتىپ ساندۇق ئىچىدىكى قورال ـ ياراغ چېچىلىپ كەتتى. قادىرئاخۇن بىلەن راخمان كارۋان بېشى مىلتىقلارنى دەرھال كىگىز بىلەن ئورىۋالدى ـ دە، باشقىلارنىڭ كۆزىدىن ساقلاپ قالدى. ساندۇقلار ئامبار ئىچىگە كىرگۈزۈلۈپ بولغاندىن كېيىن ئىشىككە قۇلۇپ سېلىندى ۋە ھەممەيلەن تارقاپ كېتىشتى.

ئاسىم مەرگەننىڭ خوتۇنى ناھايىتى كۆنلەمچى ئايال ئىدى. مويكىدا ئىشلەيدىغان ئاياللار كۆپ بولغاچقا، ئۇنىڭ خوتۇنى ئېرىنى ھەمىشە ئاشۇ خوتۇنلاردىن كۆنلەپ ئۇرۇشاتتى. ئاسىم مەرگەن بۈگۈن كەچ قېلىپ، خوتۇنىنىڭ جېدەل چىقىرىدىغانلىقىنى نەدىن بىلسۇن؟ ئۇ ئۆيگە كېلىپ ئىشىكنى ھەر قانچە ئۇرسىمۇ خوتۇنى ئىشىكنى ئاچقىلى ئۇنىمىدى. ئۇ ئۆي ئىچىدە ئاغزىنى بۇزۇپ ئېرىنى بولۇشىچە تىللىماقتا ئىدى. شۇ چاغدا ئاسىم مەرگەننىڭ ئون يەتتە ـ ئون سەككىز ياشلاردىكى ئوغلى ئالىم ئانىسىنىڭ ئۇنىمىغىنىغا قارىماي دادىسىغا ئىشىكنى ئېچىپ بەردى. ئاسىم مەرگەن ئۆيگە كىرىپ چاپىنىنى سېلىشقا ئۈلگۈرەلمەي خوتۇنى جاۋىلداپ ئۇنىڭ ئالدىغا دېۋەيلىنىپ كەلدى. ئۇ ئاۋازىنى بولۇشىچە قويۇپ:

— سەن گاداي يېرىم كېچىدە قايسى ئاشناڭنىڭ ئۆيىگە باردىڭ؟ راستىنى دېمەيدىكەنسەن، ياقاڭغا ئېسىلىپ

ئاخۇنۇمنىڭ ئالدىغا سۆرەپ چىقمەن، سەندىن خېتىمنى ئالىمەن، — دەپ ۋارقىرايتتى.
ئوغلى ئالىم يا دادىسىغا يا ئانىسىغا بولۇشۇشنى بىلەلمەي بۇلۇڭدا جىمجىت تۈگۈلۈپ ياتاتتى. خوتۇنى ئاخىرىدا تېخىمۇ چالۋاقاپ ئېرىنىڭ ياقىسىغا كاپ قىلىپ ئېسىلدى:
— ئېيتە، زادى يېرىم كېچىدە قايسى جالاپ ئاشناڭنىڭ قېشىغا بارىدىڭ؟
— ئۇنداق قىلما خوتۇن سەت تۇرىدۇ، كېچىسى نەگە باراتتىم، ئىشلىدىم، — دېدى ئاسىم مەرگەن خوتۇنىنىڭ قولىنى بوشىتىشقا تىرىشىپ.
— ئىشلىدىم؟ ئېيتە، نەدە ئىشلىدىڭ؟
— ھاجىمنىڭ ھىندىستاندىن ماللىرى كەلگەنىكەن، مال چۈشۈردۇق.
— يالغان! ھاجىم كېچىسى مال چۈشۈرۈپ ئوغرىلاپتىكەنمۇ ئۇ مالنى؟ باشقا ۋاقىتتا كۈندۈزى كېلىدىغان مال ئەجەب بۈگۈن كېچىسى كېلىپ قاپتۇيا؟
— شۇنداق، ئۇنى كېچىسى ئەكەلمىسە بولمايدىغان مال ئىكەن.
— نېمە مال ئىكەن ئۇ؟
— قورال - ياراغ ئىكەن، ئۇنى يېزىدىكى بارات ئولتۇرغان ئەسكى قىشلاقنىڭ ئامبىرىغا توشۇۋېتىپ ھازىر قايتىپ كەلدۇق. قادىرئاخۇن بايمۇ ھازىرلا ئۆيىگە كەتتى. ئىشەنمىسەڭ، ئەتە قادىرئاخۇندىن ئۆزۈڭ سوراپ باقمامسەن.
خوتۇنى بۇ گەپتىن كېيىن پەسلەپ قالدى.

ئىككىنچى باب

كۈتۈلمىگەندە، خوتەنگە ماخۇسەننىڭ ئەسكەرلىرى بېسىپ كېلىۋېتىپتۇ، دېگەن شۇم خەۋەر تارقالدى. ئۇ چاغدا ساۋۇت دامولla قەشقەرگە كەتكەن بولۇپ، يۇرت كاتتىلىرىدىن ئىمىن ھەزرەت ۋە ئەمىر ساھىب قاتارلىق بىر نەچچە كىشىلا قالغانىدى. ئۇلار تەشۋىش ساراسىمىگە چۈشۈپ، قوراللىق ئەسكەر قوماندانى شاھ مەنسۇرنى ئالدىغا چاقىرتىشتى.

— تۇڭگانلارغا تاقابىل تۇرۇشنىڭ قانداق ئامالى بار؟ سىز بۇنىڭغا نېمە دەيسىز؟ — دېدى ئىمىن ھەزرەت چىرايىدىن سەركەردىلەرگە ئوخشاش بىر خىل قورقۇمسىزلىق ۋە باتۇرلۇق ئىپادىسى ئەكس ئېتىپ تۇرغان شاھ مەنسۇرغا سوئال نەزەرىدە تىكىلىپ.

— ئەڭ ياخشى چارە ۋاقىتىنچە شەھەردىن چېكىنىش، تەقسىر، — دېدى شاھ مەنسۇر ئارتۇقچە ئويلانمايلا.

— نېمە دەۋاتىسىز؟ نېمىشقا؟ — ئىمىن ھەزرەتنىڭ كۆزلىرى چەكچىيىپ كەتتى.

— ماخۇسەننىڭ ئەسكەرلىرى كۆپ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ...

— ماخۇسەننىڭ ئەسكەرلىرى كۆپ بولسا، بىزنىڭمۇ

كۆپقۇ؟ — ئۇنىڭ سۆزىنى بۆلدى ئىمىن ھەزرەت.

— دۇرۇس، بىزنىڭمۇ كۆپ، — ئالدىرىماي چۈشەندۈردى شاھ مەنسۇر، — بىراق بىزنىڭ قورال ـ ياراغلىرىمىز كەم. قولىمىزدىكى بارلىرىمۇ ناچار، ئاتلىرىمىز ئورۇق ھەم ئاز، ئەگەر بىز مۇشۇ ئەھۋالىمىز بىلەن ئۇلارغا تاقابىل تۇرىدىغان بولساق، ھەممىمىزنى پىلموتلىرى بىلەن قىرىپ تۈگىتىۋېتىدۇ.

— ھە ... سۆزلەڭ ...

— قوشۇنلىرىمىزنى تاغ ۋە سەھرالارغا چېكىندۈرۈش ئارقىلىق، ئۇلارنى ئارتۇقچە تالاپەتتىن ساقلاپ قالالايمىز، ئەسكەر ئالىمىز، كەم ئاتنىمۇ تولۇقلاپ ئالالايمىز.

— توغرا مەسلىھەت — ... بېشىنى لىڭشىتتى ئىمىن ھەزرەت، — بىراق قورال ـ ياراغنىچۇ؟

— ئۇنىڭمۇ بىر ئامالى بولۇپ قالار، — دېدى شاھ مەنسۇر ئۈمىدسىز بىر ھالەتتە.

ئىمىن ھەزرەت ئۆز ھاكىمىيىتىنى تىكلەش ئۈچۈن قورال بولمىسا بولمايدىغانلىقىنى بۇرۇنلا ياخشى بىلەتتى ھەم بۇنىڭغا ناھايىتى زور ئېتىبار بىلەن قاراپ كەلگەنىدى. ئۇ بايھاجىنىڭ ئۆزى بىلەن ھەمكارلىشىشنى رەت قىلىپ، ئۇشتۇمتۇتلا ھىندىستانغا كەتكەنلىكىدىن قاتتىق گۇمانلاندى. «ئۇ چوقۇم قورال سېتىۋېلىشقا كەتكەن» دەپ ھۆكۈم قىلدى ۋە بۇ پەرىزىنى شاھ مەنسۇرغا ئېيتتى. شاھ مەنسۇر دەرھال ئەسكەر چىقىرىپ، بايھاجىنىڭ ھىندىستاندىن كەلگەن كارۋانلىرىنى نازارەت ئاستىغا ئالدى ـ دە، ماللىرىنى مويىكىغا چۈشۈرگۈزۈپ بىر ـ بىرلەپ تەكشۈردى. ئەمما مال ئارىسىدىن بىرەر تالمۇ قورال تاپالمىدى. ئۇلار بايھاجىنىڭ

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com